

# CERÎDE-i MEHÂKİM

جريدة محاكم

Osmanlı Devleti Adliye Nezâreti'nin yayın organı.

Adliye Nezâreti tarafından ilk defa Mayıs (?) 1873 tarihinde haftalık olarak yayımlanmaya başlanmıştır. 29 Cemâziyelâhir 1319 (13 Ekim 1901) tarihine kadar devam eden bu dönemi ikiye ayırmak gerekir. Kuruluşundan 12 Receb 1296'ya (2 Temmuz 1879) kadar pazartesi günleri on altı sayfa, bu tarihten itibaren tekrar 1. sayıdan başlayarak sekiz sayfa halinde salı günleri çıkarılmıştır. Dergi 30 Zilkade 1301 (21 Eylül 1884) tarihli 266. sayısından itibaren tekrar on altı sayfaya çıkmıştır. Bu yeni numaralama ile Cerîde-i Mehâkim, 22 Cemâziyelâhir 1319 (6 Ekim 1901) tarihine kadar 1154 sayı yayımlanmıştır. Adliye Nezâreti bir sonraki sayıdan itibaren (29 Cemâziyelâhir 1319/13 Ekim 1901) dergiyi Cerîde-i Mehâkim-i Adliyye adıyla neşretmiştir. Bu üçüncü dönemde dergi çarşamba ve cumartesi günleri olmak üzere haftada iki defa ve dört sayfa olarak çıkmaya başlamıştır. Cerîde-i Mehâkim-i Adliyye'nin bugün bulunabilen son sayısı, 4 Receb 1326 (2 Ağustos 1908) tarihli 698. sayısıdır. Muhtemelen bu tarihte yayın hayatı sona eren derginin yerini Cerîde-i Adliyye\* almıştır.

Kanunların maksat ve hükümlerini, ayrıntılarla ilgili meseleleri açıklığa kavuşturmak, hükümlerin uygulanışını göstermek, bunlarla ilgili açıklayıcı bilgiler vermek, Temyiz Mahkemesi ilâmlarını, Adliye Nezâreti'nin genel yazışmalarını, tebliğ ve tamimlerini, bazı kanunî mütalaaları yayımlamak amacıyla çıkarılan Cerîde-i Mehâkim, özellikle Tanzimat sonrasında yeni kurulan nizâmiye mahkemeleri hâkimlerine yardımcı olmayı hedef almış ve bunda da başarılı olmuştur. Cerîde-i Mehâkim adıyla çıkarıldığı dönemlerde dergi "resmî" ve "gayri resmî" kısım olarak iki bölüme ayrılmış, gayri resmî bölümde ilmî yazılara da yer verilmişken Cerîde-i Mehâkim-i Adliyye'de ise bu bölüm kaldırılarak sadece resmî kısım muhafaza edilmiştir.

Tam bir takımı kütüphanelerde pek bulunmayan Cerîde-i Mehâkim'in 1154 sayılı ikinci döneminin ilk 435 sayısında yer alan yazıların fihristi Abdurrahman Hakkı tarafından Rehber-i Kavânîn Lâhikası adıyla yayımlanmıştır (İstanbul 1301, 1305).

## BİBLİYOGRAFYA

Cerîde-i Mehâkim ve Cerîde-i Mehâkim-i Adliyye koleksiyonları.

Abdurrahman Hakkı, *Rehber-i Kavânîn Lâhikası: Cerîde-i Mehâkim Fihristi*, İstanbul 1301, 1305.

*Eski Harfli Türkçe Süreli Yayınlar Toplu Katalođu* (nşr. Kùltür ve Turizm Bakanlığı), Ankara 1987, s. 19, ayrıca bk. tür.yer.

*Seyfettin Özege Bağış Kitapları Katalođu* (nşr. Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi Dokümantasyon Dairesi), Erzurum 1989, VI, bk. İndeks.

*Bu madde ilk olarak 1993 senesinde İstanbul'da basılan TDV İslâm Ansiklopedisi'nin 7. cildinde, 408-409 numaralı sayfalarda yer almıştır. [Matbu nüshayı pdf dosyası olarak indirmek için tıklayınız.](#)*

KAYNAK : <https://islamansiklopedisi.org.tr/ceride-i-mehakim>